

ISBN: 978-625-7014-50-2

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 260

Roman

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Editör

M. Fatih Kutan

Düzeltili

Yunus Karadağ

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

Kapak

Harun Tan

1. BASKI

Nisan 2020
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Orijinal adı *Pusi* olan bu kitabın Türkiye'de tüm yayın hakları

Telif Sözleşmesi gereği Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.

Kuyu

KIM MEHMETİ

TÜRKÇESİ
ECE DİLLİOĞLU

KETEBE

Kim Mehmeti

1955 yılında Üsküp'te doğdu. Roman ve deneme çalışmalarıyla Makedonya'nın en önemli yazarlarından birisi olarak kabul ediliyor. Ayrıca Makedoncadan Arnavutçaya çok sayıda eser çevirmiştir.

Üsküp'ün kültür dergisi olan *Jehona* dergisinin editörlüğünü, 2001'den 2006'ya kadar da Üsküp'te haftalık olarak çıkan *Lobi* dergisinin de kuruculuğunu yapmıştır.

Aynı zamanda bir aktivist olan Kim Mehmeti, Makedonya'da birçok sivil inisiyatifin başlatıcısıdır. Ana dili olan Arnavutça dışında, Makedonca da kitaplar yazmakta ve yayınlamaktadır. İlk edebî eserlerini yetmişli yılların başında dönemin önemli Hırvat dergilerinde yayınlamıştır.

Kim Mehmeti, hikâyenin özünü nakış gibi işleyen doğuştan bir anlatıcıdır. Zamanın döngüsel gerçekliğinde okuyucusuna büyümlü Balkan karakterini, tarihin o uzun hattı boyunca yansıtmayı başarır. Metaforlarının derinliği ve roman sanatının bütün imkânlarını kullanma becerisi onu şimdiden geniş bir coğrafyanın en önemli yazarlarından biri hâline getirmiştir.

Hayatın doğal akışını roman formunun bir parçası olarak gören yazar, paragraf kullanımının az olmasıyla ilgili sorulan bir soruya ise şöyle karşılık verir; "Hayatın paragrafları yoktur ana başlıkları vardır..."

Ece Dillioğlu

1991 yılında Arnavutluk'un Vlora şehrinde doğdu. 1997 yılında ailesiyle beraber Türkiye'ye göç etti. İlk ve orta öğrenimini Tekirdağ'da tamamladı. 2009-2013 yılları arasında Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Balkan Dilleri ve Edebiyatları Arnavut Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Aynı yıl Arnavut Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda sözleşmeli öğretim elemanı olarak atandı. 2014 yılından bu yana araştırma görevlisi olarak devam etmektedir. 2017 yılında Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Balkan Çalışmaları Anabilim Dalı'nda Arnavut Edebiyatı üzerine yazdığı "Çağdaş Arnavut Edebiyatında İsmail Kadare ve Romanları" adlı tezi ile yüksek lisansını tamamladı. Şu an aynı programda doktora yapmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Umut Merdiveni ve Anı Kuyusu / 7

Kadın Hastalıkları İçin İlaç / 27

Yaşlı Adam ile Genç Kızın Saçma Aşkına ya da

Kulenin Tozlu Tavanındaki Aşk / 45

Mavi Gözlüler / 61

Dedemin Son Gidişi / 79

Babamın Ölmeden Önceki Endişeleri / 111

Ruhun Kalbinin Damarlarının Kapanışı / 133

I

UMUT MERDİVENİ VE ANI KUYUSU

Beni rahatsız eden ne varsa; güncel hayat hakkında herhangi bir şeyden genç insanların karşısında konuşmak veya kendimle ilgili ya kişisel tecrübelerimden ya da kendi özel hayatımdan bir şeyler anlatmam, hepsini yapmam için davet etmişlerdi beni. Aniden senin bir yerde konuşma yapmanı ya da halk önünde yapılan programlardan birinin parçası olmanı istiyorlarsa, dinleyenlerin ağzını açık bırakacak kadar akıllı şeyler söylemek ya da eşsiz bir konuşmacı olmak için kendini yormamak gerektiğini ilk zamanlarda anlamıştım. Çünkü zeka siparişe elde edilen bir şey değildir ve bir insanın sırf başkaları istedi diye mükemmel bir konuşmacı olduğu daha önce görülmemiştir. Ayrıca bir şeyleri anlatmak için zeka ve yetenek hiçbir zaman önemli şeyler olmamıştır çünkü genç neslin çoğu, güzellik noksansa bilgeliğin de bir önemini olmadığı düşüncesi ile yaşıyor, bu yüzden de ilk izlenimleri düşüncenin değil de dış görünüşün iyi olması üzerine kurulu oluyor. Yani onlar artık, çevrelerindeki her şeyin altında değerli bir şey değil de bir boşluk olan ama göz kamaştırıcı

bir zamanda yaşadıklarını anlamışlardı. Şöhret ile zenginliğin önce güzelliğın sonrasında ise zeka ile yeteneğın ardından gittiğini de biliyorlardı, bu yüzden çoğuy şarkıcı ya da program sunucusu olmak istiyordu. Güzellikleri yetmeyip de ünlü olamadıklarında ise, siyasetçi olma yolunda ciddi bir rekabet sağladığı gerekçesi ile gazeteci oluyorlardı çünkü gazeteci olarak başarısız olduklarında bunun onlara çok pahalıya patlamayacağını biliyorlardı. Bir siyasetçi çok rahatlıkla “yardımcı doçent” unvanını alabilirdi hatta herhangi bir üniversitede “onursal doktor” bile ilan edilebilirdi, belli bir süre sonra da eğitimci olarak kendi bölümünü bile kurabilirdi. Bu arada, bu bilincin sahte değerlerin olduğu toplumlarda yer alacağı, diplomaları beyinlerin değil de cüzdanların aldığı, sesin değil de bedenın şarkı söylediğı, en önemli habercinin “parti” tellalı olduğu, yani topluluklar içerisinde en önemli siyasi yeteneğın yalancılık olduğu gerçeğı bâki kalacak. Bu yüzden bu topluluklar, bedenleri olmayan gölgelere benzeyen ve toplulukların varlığını bile riske atacak kadar cahil mezunlar üreten eğitime boğulmuş durumdalar.

Kısacası, olmuş olanı ya da olmakta olanı anlatmak, seni tanımayanların karşısında kendinle ilgili bir şeyler anlatmak gibi bir durumla, yani kaçınılmaz olanla karşı karşıya kaldığınızı fark ettiğinizde, anılar kutusunu açmak ve geçmişin size fışıldadığı şeyleri anlatmak her zaman daha kolaydır. Aslında kendi geçmişinden bir şeyler anlatırken bilgisizliğini daha kolay örtersin çünkü herkesin hayatında başkalarının dinleyip ilgisini çekebilecek, yaşanmış olaylar mutlaka vardır. Bu yüzden gençlere kendi çocukluğumla ilgili bir şeyler anlatmayı seçtim. Fakat her şeye rağmen kendimi rahat hissetmiyordum. Medyada duyurulmuş olan bu buluşmadan birkaç gün önce, artık yakından bildiğim ve insanların önünde beni kaplayan o endişeli hâl bana yeniden sirayet etmişti. Beni rahatsız eden ve gençlerin önünde kendimi rahat hissetmemi engelleyen şey onların benim anlattıklarımı sevip sevmeyecekleri

endişesi değildi. Aksine beni korkutan şey kalabalık önünde konuşma yapmayı bilmiyor olmam ya da ne anlatmayı ne de kitap okumayı yüksek sesle yapamıyor olmamdı çünkü ben çalışma odamda sessizce ve yalnız bir şekilde işime odaklanmaya alışmıştım. Ben bütün hayatım boyunca sessizlik içinde okumuş ve yaşayanlarla değil hayal ettiğim karakterlerle konuşmuş bir insandım. Ben bütün hayatım boyunca başkalarına değil sadece kendime bir şeyler anlatmıştım. Bu yüzden organizasyonu yapanlardan, anlatacaklarımı önce kaydetmek sonra da sadece ağzımı oynatmak, sanki orada canlı şekilde konuşuyormuş gibi yapmak, onları izlemeye gelen seyircilerin kendilerini kulakları ile değil de gözleri ile dinlediklerinden ve onları güzel bir sesin değil de kıpırdanan bir vücudun hoşnut edeceklerinden eminmiş gibi bedenlerini sallandırarak şarkı söyleyen bugünkü şarkıcıların çoğunun yaptığı gibi yapmak için izin istemeyi düşünmüştüm. Belki de organizatörler müsaade edeceklerdi ama bunu onlardan istemedim çünkü o anda “playback”in sadece bedeni güzel olanlara, bir taraflarını sallandırarak anlatım yapmayı başaranlara yakıştığını hatırladım ve buna benim ne yaşım müsaade ediyordu ne de hayatın bedenime kattığı kırışıklıklar.

Ne olursa olsun, halk önünde acaba ne zaman kendimi katledeceğimi hesaplamaya başlamama neden olacak kadar beni endişelendiren ve rahatsız eden, gençlerle yapacağım o buluşmadan kaçışım yoktu. Aslında halk buluşmaları beni her zaman bu kadar endişelendirip korkutmamıştır. Gençlik yıllarım boyunca, bir gencin sadece kendini ve etrafındaki şeyleri net gördüğünü, yaşlının ise sadece gözünün gördüğünü değil aynı zamanda etraftan geçip giden gölgeleri bile gördüğünü, ölüme yaklaşan bir yaşlının artık bakışlarını etrafındaki şeyleri görmek için yormadığını, onun yerine uzakları görmek için çırpındığını henüz bilmiyorken beni bir söyleşiye çağırımları için can atıyordum. Ama artık hâlâ bir şeyler öğrenebilecek bir öğrenci gibi hissederken kendimi bu